

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 Oslo

pr post og e-post

Deres referanse

Vår referanse
201200728

Dato
12.09.2012

Høring om forslag til endringer i barneloven – tilsyn under samvær – merknader fra Kripos

En viser til høringsbrev fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet av 20. juni 2012 vedlagt høringsnotat med forslag til endringer i reglene om tilsyn under samvær i lov av 8. april 1981 nr 7 om barn og foreldre (barneloven). Politidirektoratet er høringsinstans og Kripos er i epost av 5. juli bedt om å inngi eventuelle merknader innen 4. september. Fristen er senere forlenget til 12. september.

Kripos' merknader begrenser seg til den del av høringen som dreier seg om forholdet mellom samværsrett og risiko for barnebortføring. Departementet foreslår at det ved en reell risiko for barnebortføring ikke skal være samværsrett, heller ikke med beskyttet tilsyn, jf. høringsnotatet side 33. I slike tilfeller mener departementet at samvær skal nektes helt. Kripos er enig i dette, og vi vil i korte trekk begrunne vårt standpunkt.

Da tilsynsordningen ble lovregulert i 2007, jf. barneloven § 43 tredje ledd annet punktum, ble følgende framhevet som siktemålet med bestemmelsen (jf. Ot.prp. nr. 103 (2004-2005) jf. høringsnotatet side 28 siste avsnitt):

"Bestemmelsen tar sikte på situasjoner hvor det anses som positivt for barnet å kunne ha et visst samvær, men hvor dette ikke kan ske uten tilsyn for å fore kontroll med at barnet ikke lider overlast. En slik form for tilsyn er begrenset til særlige tilfeller og situasjoner hvor det kun er aktuelt med sterkt begrenset samvær.....Det er ikke meningen at ordningen skal omfatte samvær av vanlig omfang".

Kripos er av den oppfatning at tilsyn er et lite egnet virkemiddel til å forebygge og forhindre barnebortføring. Tilsynsordningen har til formål å forhindre at barnet lider overlast. En risiko for barnebortføring kan ikke uten videre sidestilles med at barnet lider "overlast". Videre kan en i praksis tenke seg situasjoner hvor "barnets beste" i utgangspunktet tilsier regelmessig samvær, men hvor det samtidig foreligger en risiko for bortføring. Som det framkommer av sitatet ovenfor, er tilsyn ment for situasjoner hvor det kun er aktuelt med sterkt begrenset samvær. En risiko for barnebortføring kan foreligge i situasjoner hvor det ellers ikke er grunnlag for å begrense samværet.

Kripos

Den nasjonale enhet for bekjempelse av organisert og annen alvorlig kriminalitet
Brynsalléen 6, Postboks 8163 Dep, 0034 OSLO
Tlf: 23 20 80 00 Faks: 23 20 88 80
E-post: kripos@politiet.no

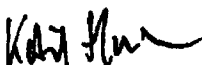
Org.nr.: 974 760 827

Dersom det foreligger en reell risiko for barne bortføring vil tilsyn i praksis ikke være tilstrekkelig til å eliminere risikoen. Det fremstår heller ikke som noen god løsning å legge et slikt ansvar på tilsynsførerne. Politibeskyttelse anses av flere grunner uaktuelt. Da bør en i stedet nekte samvær i medhold av § 43 første ledd siste punkt, slik departementet har foreslått.

Departementet uttaler på side 33 nest siste avsnitt at det er ønskelig med en innstramning av praksis, slik at samvær ikke fastsettes der domstolen finner at det foreligger en reell risiko for bortføring. Departementets forslag inneholder etter det en kan se ingen nærmere drøftelse av hva som i praksis skal til for at domstolen skal konkludere med at det foreligger en reell risiko for bortføring. Dersom samvær skal nektes utelukkende på grunn av bortføringsrisiko, må begrunnelsen naturlig nok være fylldigere enn eksempelvis i avgjørelsen det er vist til på side 33 siste avsnitt flg. Vi ser at det er vanskelig å fastsette klare kriterier eller vilkår for dette, og at avgjørelsen må bero på en helhetsvurdering. Av hensyn til forutberegneligheten, og for å tilrettelegge for en forsvarlig avgjørelse, synes det imidlertid hensiktsmessig å gi noen flere retningslinjer for dette i forarbeidene. En viser i den forbindelse til at det i høringsnotatet side 49-50 oppstilles sjekklister for vurdering av risikofaktorer ved vold.

For øvrig er det et moment at risikoen for barne bortføring ikke nødvendigvis knytter seg til den av foreldrene som har begrenset samværsrett. I følge Torunn Elise Kvisbergs doktoravhandling "Internasjonale barnefordelingssaker. Internasjonal barne bortføring" (Universitetet i Oslo 2009), er det i praksis oftest hovedomsorgspersonen som foretar bortføringen. Etter FNs barnekonvensjon artikkel 11 har medlemsstatene ansvar for å treffe tiltak for å bekjempe at barn ulovlig føres ut av landet. Med bakgrunn i det faktum at barne bortføring oftest foretas av hovedomsorgspersonen er det nødvendig også med andre tiltak enn nektelse av samværsrett. En viser i den forbindelse til Justisdepartementets forslag om utvidet straffansvar for internasjonal barne bortføring. Forslaget ble sendt på høring fra Justisdepartementet ved høringsbrev av 21. oktober 2010, og Kripos innga merknader til POD i brev av 21. januar 2011.

Med hilsen

Ketil Haukaas

Saksbehandler:

padv. Anne Cecilie Dessarud

Tlf.: 23208960